

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/29/2026
Identifikačné číslo spisu:	7122010500
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7122010500.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Luptáka, PhD., MBA, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom 15. júla 2026 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Y. R. pre pokračovací zločin šírenia poplašnej správy podľa § 361 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/102/2023, z 24. apríla 2024 v spojení s rozsudkom Mestského súdu Košice, sp. zn. K3-4T/23/2022, zo 17. októbra 2023

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/102/2023, z 24. apríla 2024 a rozsudkom Mestského súdu Košice, sp. zn. K3-4T/23/2022, zo 17. októbra 2023

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 38 ods. 5, ods. 7 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 v spojení s § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 319 Trestného poriadku v prospech obvineného Y. R..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/102/2023, z 24. apríla 2024 a z r u š u j e rozsudok Mestského súdu Košice, sp. zn. K3-4T/23/2022, zo 17. októbra 2023 v časti - vo výroku o treste a z r u š u j e aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Mestskému súdu Košice p r i k a z u j e , aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Mestský súd Košice rozsudkom, sp. zn. K3-4T/23/2022, zo 17. októbra 2023 podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona zrušil skorší výrok o vine a treste rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn.

10T/8/2021, z 15. apríla 2021, právoplatný 15. apríla 2021, ktorým bol Y. R. uznaný za vinného zo zločinu šírenia poplašnej správy podľa § 361 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona spáchaného formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona. Súčasne ho uznal za vinného z pokračovacieho zločinu šírenia poplašnej správy podľa § 361 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona, v bode I. rozsudku formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona a v bode II. rozsudku samostatným konaním, ktorého sa dopustil tým, že:

v bode I/ rozsudku v Košiciach, na ulici Ž. číslo X, dňa 23. júna 2020 v čase niekedy pred 07.30 hodinou, obvinený Y. R. požiadal v dome obvineného V. I., aby zavolať na tiesňovú linku a ohlásil bombu, pretože má mať súdne pojednávanie, a ak nič neurobí, tak pôjde sedieť, s čím obvinený V. I. súhlasil, na čo sa obaja presunuli do domu na ulici Q. Č. XX v S., kde prebýva obvinený Y. R., ktorý v pivničných priestoroch nehnuteľnosti odovzdal obvinenému V. I. mobilný tlačidlý telefón značky Orange čierno-sivej farby s IMEI číslom XXX XXX XXXX XXXX, spolu s úplne novou SIM kartou poskytovateľa Tesco Mobile s neznámym telefónnym číslom a zadal mu jasné inštrukcie v znení: 'Chod' do oblasti G. P. K. S., tam vlož SIM kartu do mobilného telefónu a zavolaj na tiesňovú linku a oznam, že na prešovských a košických súdoch je bomba,' následne mu poskytol ďalšie inštrukcie aby stihol zavolať ešte v čase pred 08.30 hodinou, kedy je naplánované pojednávanie, a to na tiesňovú linku 158 alebo 112, ďalej mu prízvukoval nech si vypne vlastný mobilný telefón, aby ho nebolo možné lokalizovať, inštruoval ho, nech si počas hovoru dá šatku na tvár, aby sa mu zmenil hlas a pokúsil sa o hrubší tón svojho hlasu, pričom po vykonaní hovoru má s niečím poutierať telefón, rozobrať ho a postupne po častiach povyhadzovať, a rovnako tak aj SIM kartu poľamať a vyhodiť, zatiaľ čo on, obvinený Y. R., pôjde pred budovu súdu v Košiciach na ulici Štúrovej číslo 29, aby svojou neprítomnosťou nevzbudil podozrenie, kde na základe týchto inštrukcií sa obvinený V. I. osamote vydal z miesta na osobnom motorovom vozidle značky Škoda Octavia s evidenčným číslom S. XXX Q., ktoré zaparkoval na parkovisku pred objektom koliby v oblasti G. P. V. S., kde sa mu nepodarilo telefón spojiť s použitím obdržanej SIM karty, pravdepodobne z dôvodu blokácie mobilného telefónu na konkrétnu mobilnú sieť, no napriek tomu v interiéri vozidla z miesta vodiča dňa 23. júna 2020 v čase o 08.11 hodine vykonal z predmetného mobilného telefónu hovor na tiesňovú linku 112, ktorý je možné zrealizovať bez SIM karty a uviedol: 'chcel by som nahlásiť bombu na prešovských a košických súdoch' a následne hovor ukončil, kde hovor prijal operátor tiesňovej linky 112 na Koordináčnom stredisku Integrovaného záchranného systému v Košiciach, na ulici Komenského číslo 52, pričom v softvérovom systéme podpory CoordCom nebolo zobrazené žiadne telefónne číslo volajúceho iba IMEI tohto mobilného telefónu: XXX XXX XXXX XXXX, a súčasne bol lokalizovaný vysielateľ, prostredníctvom ktorého bol hovor uskutočnený, a ktorý sa nachádza v oblasti S. K. G. P. B. S. s približným smerom od vysielateľa k použitému mobilnému telefónu v tvare výseče medzi obcami P. V. Z. až O., na základe čoho boli vykonané evakuácie osôb a pyrotechnické prehliadky v budovách Krajského súdu a okresných súdov na ulici Štúrovej číslo 29 v Košiciach a Okresného súdu Košice I na ulici Tichej číslo 19-21 v Košiciach a v budovách Krajského súdu v Prešove na ulici Hlavnej číslo 22 a Okresného súdu v Prešove na ulici Grešovej číslo 3, s negatívnymi výsledkami, a došlo okrem iného aj k zmareniu hlavného pojednávania na Okresnom súde Košice 2 pod spisovou značkou 7T 22/19 v inej trestnej veci obvineného Y. R., naplánované na tento deň o 08.45 hodine, pričom po vykonaní hovoru sa obvinený V. I. zbavil mobilného telefónu s vyberateľnou batériou aj SIM karty podľa inštrukcií obvineného Y. R., a to na viacerých miestach na území mesta Košice a za uvedenú službu obvinený Y. R. toho dňa obvinenému V. I. poďakoval a zaplatil finančnú hotovosť vo výške 20,- €, čím takto konaním obvineného V. I., inštruovaného obvineným Y. R., bolo úmyselne spôsobené nebezpečenstvo vážneho znepokojenia obyvateľstva, spôsobená vážna porucha v činnosti štátnych orgánov, a taktiež spôsobená majetková škoda uvedeným súdom a Centráom podpory v Košiciach a Prešove v celkovej výške 32.140,32 € titulom ušlej mzdy, odvodov zamestnancov a účelne vynaložených nákladov súvisiacich so zásahom záchranných zložiek

v bode II/ rozsudku v extraviláne katastra obce W. K. I., okres S. - okolie, vedúc po miestnej cestnej komunikácii v smere do obce Ď., okres S. - okolie osobné motorové vozidlo zn. Jaguar S-Type, tmavozelenej farby, evidenčného čísla S. - XXX P., dňa 22.09.2020 v čase o 08.22 hod. uskutočnil z tlačidlého mobilného telefónu značky MaxCom, čierno-sivo-zelenej farby, model MM129, IMEI 1: XXX XXX XXX XXX XXX, IMEI 2: XXX XXX XXX XXX XX/X, s priradeným telefónnym číslom XXXX XXX XXX, 4 (štyri) sekundy trvajúci telefonický hovor na tiesňovú telefónnu linku Policajného

zboru číslo 158 v znení: '.... haló, ... na prešovskom súde, aj na košickom, vybuchne bomba, ... vybuchne! ... ', v snahe zmariť uskutočnenie hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej proti obvinenému Y. R.S. na Okresnom súde Košice II pod spisovou značkou 7T 22/19 vytýčeného na deň 22.09.2020 o 08.30 hod., na základe čoho boli príslušníkmi Policajného zboru Slovenskej republiky bezodkladne vykonané pyrotechnické prehliadky v budove Krajského súdu v Košiciach a Okresných súdov Košice I, Košice II a Košice - okolie na ulici Štúrova číslo 29 v Košiciach, v budove Okresného súdu Košice I na ulici Tichá číslo 21 v Košiciach, v budove Krajského súdu v Prešove na ulici Hlavná číslo 22 v Prešove a v budove Okresného súdu Prešov na ulici Grešova číslo 3 v Prešove, s negatívnymi výsledkami, pričom v rámci nich došlo k evakuácii všetkých osôb z uvedených objektov súdov a prerušeniu akejkoľvek ich činnosti, v dôsledku čoho obvinený Y. R. spôsobil svojim konaním z titulu ušlej mzdy, daňových a poisťných odvodov za zamestnancov a účelne vynaložených nákladov súvisiacich so zásahom jednotlivých záchranných zložiek poškodeným subjektom Krajskému súdu v Košiciach, Krajskému súdu v Prešove, Okresným súdom Košice I, Košice II, Košice - okolie, Okresnému súdu Prešov a Centrámu podpory Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Košiciach a v Prešove škodu v celkovej výške 15.960,31,- Eur.

Za to bol obvinenému Y. R. uložený, podľa § 361 ods. 3 Trestného zákona, § 41 ods. 3 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 41 ods. 2 Trestného zákona spoločný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 6 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd zároveň zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Košice II, sp. zn. 1T/69/2021, z 31. januára 2022, právoplatného 6. decembra 2022, ktorým bolo obvinenému upustené od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10T/8/2021, z 15. apríla 2021.

Krajský súd v Košiciach uznesením, sp. zn. 4To/102/2023, z 24. apríla 2024 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného Y. R..

Proti tomuto rozsudku v spojení s uznesením krajského súdu podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky dovolanie podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku, a to v neprospech obvineného Y. R., z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku [bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa].

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom minister spravodlivosti v dovolaní uviedol, že rozhodnutím Mestského súdu Košice a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol vo výroku o treste porušený zákon v ustanoveniach § 38 ods. 5, ods. 7 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 v spojení s § 41 ods. 3 Trestného zákona a § 42 ods. 1 Trestného zákona v prospech obvineného. Podľa ministra sa v predmetnej veci jednalo o opätovne spáchaný zločin, a preto mal súd pri ukladaní trestu použiť ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 a nemal prihliadnuť na § 38 ods. 7 Trestného zákona, ktorý je po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, a po rozhodnutí č. 26 uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2020 obsolétny.

Minister spravodlivosti ďalej poukázal na to, že pri správnej aplikácii § 38 ods. 5 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 bola dolná hranica trestnej sadzby stanovená na 5 rokov a 6 mesiacov. Aj po zohľadnení priaznivejšej právnej úpravy účinnej od 6. augusta 2024, podľa ktorej sa pri opätovnom spáchaní zločinu zvyšuje dolná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu, je dolná hranica trestnej sadzby 4 roky a 8 mesiacov. Uložený trest 4 roky a 6 mesiacov je preto podľa ministra trestom uloženým mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Minister spravodlivosti navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v prospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/102/2023, z 24. apríla 2024, rozsudok Mestského súdu Košice, sp. zn. K3-4T/23/2022, zo 17. októbra 2023 vo výroku o treste a ďalšie obsahovo nadväzujúce rozhodnutia a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Mestskému súdu Košice, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň navrhol rozhodnúť o väzbe obvineného podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila Okresná prokuratúra Košice - okolie, ktorá uviedla, že s dovolaním ministra spravodlivosti sa pripája v celom rozsahu. Prokuratúra zároveň poukázala na to, že postup smerujúci k podaniu dovolania bol iniciovaný zo strany Okresnej prokuratúry Košice-okolie na pokyn Krajskej prokuratúry Košice, avšak vzhľadom na absenciu odvolania prokurátora nebolo možné podať dovolanie zo strany prokuratúry.

Obvinený sa vyjadril k podanému dovolaniu v podstate tak, že sa nestotožňuje s právnymi úvahami ministra spravodlivosti. Uviedol, že na základe ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj stanoviska jeho trestnoprávneho kolégia, samotný výrok o treste, okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy, ktoré sa viažu k rozhodovaniu o treste možno napadnúť z hmotnoprávnej pozície len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, pričom ustanovenia zákona kogentnej povahy sú len § 42, § 41, § 47 a nie ustanovenie § 38, ani § 39 Trestného zákona. Ďalej uviedol, že ministrom uvedený dovolací dôvod nie je naplnený tým, že mu nebol uložený trest za použitia § 38 Trestného zákona, v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný (nízky), pretože nepoužitie ustanovenia § 38 Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod. V závere navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie ministra spravodlivosti.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Trestného poriadku najvyšší súd viazaný jeho dôvodmi (§ 385 ods. 1 Trestného poriadku) následne preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, voči ktorému podal minister spravodlivosti dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie ministra spravodlivosti je dôvodné.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávnych chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený

- trest vo výmere mimo zákonnej trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa týka len tých trestov, ktoré majú odstupňovateľnú trestnú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona).

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu obvinenému pod minimálne povolenú výmeru trestu ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu pri odstupňovateľných druhoch trestov (odňatia slobody, domáceho väzenia, povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia).

Uložením takého druhu trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumie, uloženie takých trestov, ktoré popri sebe nemôžu byť uložené - § 34 ods. 7 Trestného zákona, ale aj napríklad uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin - § 62 ods. 2 Trestného zákona, uloženie trestu vyhostenia občanovi Slovenskej republiky - § 65 ods. 1 Trestného zákona alebo „podmienky na podmienku“ - § 49 ods. 2 Trestného zákona, či dokonca takého druhu trestu, ktorý v trestnom zákone vôbec nie je uvedený - trest pokánia a podobne.

Podstatou tohto dovolacieho dôvodu je preskúmanie zákonnosti uloženého trestu z hľadiska toho, či druh uloženého trestu a jeho výmera zodpovedajú zákonným limitom ustanoveným Trestným zákonom. Ak súd uloží trest pod dolnú hranicu alebo nad hornú hranicu zákonom určenej trestnej sadzby bez zákonného dôvodu, ide o trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Reagujúc na argumentáciu obvineného je potrebné predovšetkým uviesť, že jej východisko nezodpovedá obsahu podaného dovolania. Minister spravodlivosti v dovolaní nenamietá primeranosť uloženého trestu ani nesprávnosť úvah súdu pri individualizácii trestu. Podstatou dovolacích námietok je tvrdenie, že súdy nižších stupňov pri ukladaní trestu nerespektovali hmotnoprávne ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024, hoci na jeho aplikáciu boli splnené zákonné podmienky, v dôsledku čoho bola nesprávne určená trestná sadzba, z ktorej súd pri ukladaní trestu vychádzal. Ide teda o námietku nezákonnosti výroku o treste, nie o námietku jeho primeranosti.

Obvinený síce správne poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej výrok o treste možno z hmotnoprávneho hľadiska napadnúť spravidla len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, avšak prehliada, že minister spravodlivosti podal dovolanie práve z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, teda z dôvodu, že bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon nepripúšťa.

V posudzovanej veci bol obvinenému uložený spoločný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 6 mesiacov za pokračovací zločin šírenia poplašnej správy podľa § 361 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona. Zákonná trestná sadzba podľa § 361 ods. 3 Trestného zákona predstavuje trest odňatia slobody vo výmere 3 roky až 8 rokov.

Zo spisu vyplýva, že obvinený sa posudzovanej trestnej činnosti dopustil po predchádzajúcom odsúdení za zločin, a preto bolo potrebné aplikovať ustanovenie o opätovnom spáchaní zločinu.

Podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 pri opätovnom spáchaní zločinu sa

zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v takom prípade sa ustanovenie odseku 4 nepoužije.

Pri základnej trestnej sadzbe vo výmere 3 roky až 8 rokov predstavuje rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou 5 rokov. Zvýšenie dolnej hranice o jednu polovicu tohto rozdielu znamenalo posun dolnej hranice na 5 rokov a 6 mesiacov. Trest uložený vo výmere 4 roky a 6 mesiacov bol preto pri aplikácii § 38 ods. 5 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 zjavne pod dolnou hranicou zákonnej trestnej sadzby.

Prvostupňový súd tento záver obišiel aplikáciou § 38 ods. 7 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024. Podľa tohto ustanovenia sa odseky 4 až 6 nepoužili, ak sa súčasne ukladal zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 alebo § 42 Trestného zákona, ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchatel'a neprimerane prísne.

Takýto postup však nebol zákonný. Po nadobudnutí účinkov nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, z 28. novembra 2012, ktorým bola vyslovená protiústavnosť časti § 41 ods. 2 Trestného zákona zvyšujúcej dolnú hranicu trestnej sadzby, stratilo ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona v tejto časti praktický normatívny význam. Rovnako rozhodnutie č. 26 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2020 vychádza zo záveru, že § 38 ods. 7 Trestného zákona je po uvedenom náleze obsolétny, pretože už nedochádza k interakcii zvýšenia hornej hranice trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona so zvýšením dolnej hranice podľa § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona.

Krajský súd v Košiciach tento právny záver výslovne identifikoval a správne uviedol, že prvostupňový súd mal pri ukladaní trestu použiť § 38 ods. 5 Trestného zákona a že uložený trest je mimo trestnú sadzbu, pretože pri správnej aplikácii tohto ustanovenia je dolná hranica trestnej sadzby 5 rokov a 6 mesiacov. Odvolací súd však pochybenie nemohol napraviť vzhľadom na absenciu odvolania prokurátora a zásadu zákazu zmeny k horšiemu v odvolacom konaní začatom výlučne na podklade odvolania obžalovaného.

Najvyšší súd sa s týmto právnym názorom stotožňuje. Uloženie spoločného a súhrnného trestu podľa § 41 ods. 3 a § 42 ods. 1 Trestného zákona samo osebe nevylučovalo použitie § 38 ods. 5 Trestného zákona. Naopak, pri opätovnom spáchaní zločinu bol súd povinný zvýšenú dolnú hranicu rešpektovať, pokiaľ neexistoval zákonný dôvod na mimoriadne zníženie trestu alebo iný výslovný dôvod umožňujúci uložiť trest pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu.

Najvyšší súd zároveň zohľadnil aj zmenu právnej úpravy účinnú od 6. augusta 2024. Podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase spáchania činu; ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudne účinnosť viac zákonov, použije sa zákon pre páchatel'a priaznivejší. Nová právna úprava v § 38 ods. 3 Trestného zákona stanovuje, že pri opätovnom spáchaní zločinu sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby zvyšuje o jednu tretinu.

Aj pri aplikácii priaznivejšej právnej úpravy účinnej od 6. augusta 2024 by však zvýšená dolná hranica pri trestnej sadzbe 3 roky až 8 rokov predstavovala 4 roky a 8 mesiacov. Uložený trest 4 roky a 6 mesiacov je teda pod dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby aj podľa pre obvineného priaznivejšieho zákona.

Z uvedeného vyplýva, že napadnutým rozsudkom Mestského súdu Košice v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach bol obvinenému uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Tým bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Nad rámec uplatnených dovolacích dôvodov najvyšší súd považuje za potrebné poukázať aj na ďalšiu okolnosť významnú pre rozhodnutie o treste. Rozsudkom Mestského súdu Košice, sp. zn. K3-

4T/23/2022, zo 17. októbra 2023 (ktorý bol potvrdený napadnutým uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/102/2023, z 24. apríla 2024), bol obvinenému správne uložený spoločný trest vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10T/8/2021, z 15. apríla 2021 a súhrnný trest vo vzťahu k trestnému rozkazu Okresného súdu Košice I, sp. zn. 1T/69/2021, z 31. januára 2022, lebo v čase rozhodovania prvostupňového súdu ešte neexistovalo ďalšie právoplatné odsúdenie obvineného, ktoré by bolo potrebné zohľadniť pri ukladaní trestu.

Odlišná situácia však nastala v čase rozhodovania odvolacieho súdu. Pred vydaním napadaného uznesenia Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/102/2023, z 24. apríla 2024 už totiž nadobudol právoplatnosť rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/81/2023, zo 16. januára 2024, a teda stav relevantný pre ukladanie súhrnného trestu sa oproti stavu existujúcemu v čase rozhodovania prvostupňového súdu zmenil.

Keďže skutok z 23. novembra 2018, za ktorý bol obvinený uznaný za vinného naposledy uvedeným rozsudkom je vo viacčinnom súbehu so skutkami z 23. júna 2020 a 22. septembra 2020 v rozhodnutí sp. zn. 4To/102/2023 a v súbehu aj so skutkom zo 17. novembra 2020 v trestnom rozkaze sp. zn. 1T/69/2021, je nevyhnutné, okrem správne uloženého spoločného trestu, uložiť súhrnný trest aj vo vzťahu k rozsudku sp. zn. 7To/81/2023 a k trestnému rozkazu sp. zn. 1T/69/2021 za skutky v nich uvedené.

Súčasný stav totiž znamená, že obvinený bol dvakrát potrestaný za skutok z 23. júna 2020 v rozhodnutí sp. zn. 10T/8/2021, a to prvýkrát právoplatným rozhodnutím sp. zn. 7To/81/2023 súhrnným trestom na 7 rokov a 6 mesiacov a druhýkrát rozhodnutím sp. zn. 4To/102/2023 spoločným súhrnným trestom na 4 roky a 6 mesiacov. Obdobná situácia nastala aj vo vzťahu ku skutku zo 17. novembra 2020, ktorý bol predmetom trestného rozkazu sp. zn. 1T/69/2021.

Túto nezákonnosť bude nevyhnutné v ďalšom konaní napraviť doplnením výroku podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona aj o zrušenie rozhodnutia, sp. zn. 7To/81/2023. V dôsledku zrušenia výroku o treste v rozhodnutí 7To/81/2023 sa obnoví výrok o upustení od súhrnného trestu v trestnom rozkaze 1T/69/2021, pričom ale tento výrok o treste nemôže obstať, pretože rozsudok sp. zn. 10T/8/2021 bol zrušený celý a obvinený zatiaľ nebol potrestaný za skutok zo 17. novembra 2020 v trestnom rozkaze sp. zn. 1T/69/2021, nakoľko týmto trestným rozkazom bolo upustené od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k sp. zn. 10T/8/2021. Za tejto procesnej situácie preto bude potrebné otázku trestu opätovne vyriešiť v súlade so zákonom.

Najvyšší súd považuje za potrebné na záver uviesť, že podnet adresovaný ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania, ktorý v posudzovanej veci podal súd, spĺňa materiálne účinky podľa § 369 ods. 1 trestného poriadku. Najvyšší súd rozhodujúci v tejto veci je toho právneho názoru, že podnet ministrovi môže dať ktorákoľvek osoba - okrem osoby, ktorá by inak mohla podať dovolanie (§ 369 ods. 2 a 5 Trestného poriadku), avšak nemôže ho podať, pretože nevyužila možnosť podať riadny opravný prostriedok a (zároveň) nejde o prípad, keď riadny opravný prostriedok podala protistrana a nadriadený alebo odvolací súd sám (bez zrušenia a vrátenia veci súdu nižšieho stupňa) rozhodol v neprospech neskoršieho dovolateľa (viď. uznesenie Najvyššieho súdu slovenskej republiky, sp. zn. 1Tdo/13/2026, zo 6. mája 2026).

Na základe uvedeného preto možno považovať súd za subjekt oprávnený iniciovať podanie dovolania ministrom spravodlivosti, a to aj bez ohľadu na to, čo bolo impulzom na jeho podanie. Iný výkladový záver by vytváral procesne nefunkčné kritérium, pretože v praxi by bolo takmer vždy nemožné spoľahlivo preukázať, od koho skutočne iniciatíva na podanie podnetu pochádza. Ak by mal zákonodarca za to, že je potrebné zakázať aj podnet „inšpirovaný“ neoprávnenou osobou, musel by to zaradiť do podmienok podľa § 369 Trestného poriadku, pričom keďže tak neurobil, výkladom nemožno tento výpočet rozširovať.

Najvyšší súd konštatuje, že iný výklad nemá oporu v znení zákona a nezodpovedá ani účelu mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania ministra spravodlivosti, ktorým je zabezpečenie

zákonnosti právoplatných rozhodnutí. Reštriktívny výklad podmienok jeho prípustnosti, ktorý nemá oporu v texte zákona, by bol v rozpore s týmto účelom a mohol by viesť k tomu, že zjavné justičné omyly by zostali bez nápravy len preto, že podnet ministromi spravodlivosti, ktorý síce bol podaný oprávnenou osobou (súdom), inicioval „nesprávny“ subjekt (napr. prokurátor).

Uvedené je v súlade aj z hľadiska ústavno-konformného výkladu (čl. 46 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky), podľa ktorého je potrebné uprednostniť výklad, ktorý zachováva prístup k mimoriadnemu oprávnenému prostriedku, pred výkladom, ktorý ho bez výslovného zákonného základu obmedzuje.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon v prospech obvineného Y. R.. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach a rozsudok Mestského súdu Košice v časti - vo výroku o treste, ako aj ďalšie obsahovo nadväzujúce rozhodnutia, ktoré vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Mestskému súdu Košice, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V ďalšom konaní bude Mestský súd Košice viazaný právnym názorom najvyššieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku). Pri novom ukladaní trestu bude povinný vychádzať zo správnej zákonnej trestnej sadzby, zohľadniť právnú úpravu priaznivejšiu pre obvineného a rešpektovať účinky ustanovení o súhrnnom treste podľa § 42 Trestného zákona.

Nakoľko obvinený Y. R. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu nebol uložený pôvodným rozsudkom (trest mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Košice, sp. zn. K2-7T/22/2019, z 18. mája 2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/81/2023, zo 16. januára 2024), dovolací súd nerozhodoval o väzbe v zmysle § 380 ods. 2 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.